

Kartonnen drankverpakking is grondstof voor bureau

Suzanne Torenvliet

Op veel werkplekken zijn bureaus en stoelen ergonomisch verantwoord. Maar hoe zit het met de milieuvriendelijkheid? Een bureau van kartonnen drankverpakkingen en een vergaertafel van afvalhout, energie-zuinige verlichting en ongebleekte katoenen gordijnen zijn voorbeelden van het milieuvriendelijk ingerichte kantoor van de Stichting Natuur en Milieu Overijssel in Zwolle. Dubbelzijdig kopiëren deden ze

Vlakbij het station, aan de rand van de oude binnenstad van Zwolle, staat het Voorbeeld Kantoor Milieuzorg. Een negentiende eeuws pand dat in 1991 is betrokken door Natuur en Milieu Overijssel. Loet van der Heijden, milieuconsulente van Natuur en Milieu: 'We hebben het milieuvriendelijke kantoor ingericht om mensen te motiveren meer aan milieuzorg te gaan doen binnen de organisatie. We geven workshops over milieuzorg en informeren over de aanschaf van kantoormeubilair, maar ook over het gebruik van bepaalde papiersoorten, pennen en andere produkten. Dat deden we al, maar nu kunnen we laten zien hoe een milieuvriendelijk kantoor eruit kan zien. Dat werkt een stuk overtuigender. De bezoeker van het Voorbeeld Kantoor Milieuzorg wordt rondgeleid met behulp van een walkman. De stem op het bandje is de gids. De bezoeker loopt rond terwijl wij gewoon aan het werk zijn.' Bij de inrichting van het kantoor is rekening gehouden met de kosten, de verkrijgbaarheid, de eisen die de Arboret stelt en verschil in inrichting. Deze variatie juist omdat de stichting het Voorbeeld Kantoor gebruikt als promotiemiddel voor kantoorbeheer en milieuzorg. Uitgangspunten bij het opzetten van een milieuvriendelijk ingericht kantoor waren de materialen, de levensduur, hergebruik en de recycling.

Eco-kamer

De meest milieuvriendelijke kamer is de Eco-kamer. De bureaus zijn ambachtelijk gemaakt van vuren hout. De zogenaamde Grammer bureaustoel voldoet aan de ergonomische eisen. Deze stoel is niet gelijmd dus geheel demontabel en recyclebaar. De werkkamer heeft kurk op de vloer en gordijnen van ongebleekt katoen.

De Recycling-kamer is wel de meest opmerkelijke kamer. Hierin staan

Door het gebruik van natuurprodukten als kurk, hout en veel licht ontstaat er een prettige werksfeer. Foto: Mirjam Knots

meubelen die zijn gemaakt van drankverpakkingen. De drankverpakking wordt schoongespoeld, versnipperd en daarna samengeperst tot plaatmateriaal. Het ziet er heel vrolijk uit omdat alle kleuren van de sinaas-, appel- en tomatensapverpakkingen te zien zijn. Deze bureaus zijn in hoogte verstelbaar. De zolder is ingericht met een bureau-eiland dat bestaat uit hergebruikte meubelen. 'Hier willen we laten zien dat met oud meubilair nog goed te werken valt', zegt de milieuconsulente. De materialen waaruit de bureaus bestaan zijn niet optimaal milieuvriendelijk omdat met name het materiaal van de bureau-bladen te wensen overlaat. Verder is gebruik gemaakt van hergebruikt inlands hout. De medewerkers van Natuur en Milieu zitten hier op de zogenaamde Picto-stoel, die wel

nieuw is. Deze stoel bestaat hoofdzakelijk uit aluminium en is daardoor gemakkelijk te demonteren en te recyclen. De zitting is CFK-vrij. Niet alleen de inrichting is milieuvriendelijk, ook het gebouw zelf is direct met de verhuizing aangepakt. Zo is overal dubbele beglazing en isolatie aangebracht, en is alles met natuurverf of op waterbasis geverfd.

Rendement

Dubbelzijdig kopiëren is volgens Van der Heijden een maatregel die erg veel rendement oplevert. 'Kijk maar naar de aanschafkosten van papier, vermindering van afval en portokosten. Het scheelt nogal of je een envelop van 80 gram of van 100 gram de deur uit doet. Bij een grote mailing kan dat behoorlijk schelen. We gebruiken zelf ongebleekt kringlooppapier. Voor drukwerk en brief-

papier gebruiken we recycclus, dat is ook 100% kringlooppapier maar dat wordt nog gebleekt met waterstofperoxyde (minder schadelijk dan chloor). Dat gebleekte papier is hoogwaardiger afval. Dit komt niet bij consumenten vandaan maar van kantoren of drukkerijen."

Ergonomie

In de directiekamer en de receptie staat de Arbowed en representativiteit centraal. En dat is te zien. Het meubilair is volledig toegesneden op de eisen die de wet stelt. Dat de milieuvriendelijkheid er dan een beetje bij inschiet lijkt onontkoombaar. De stoel die wordt gebruikt voldoet aan alle ergonomische eisen.

'Het is soms moeilijk om arbo en milieu optimaal te combineren. De stoelen zijn ergonomisch verantwoord maar we zijn nog een beetje met de opstelling van de beeldschermen aan het stoeien. Maar het meest noodzakelijke hebben we toegepast. Tijdens de workshops zeggen we ook altijd dat milieu gecombineerd moet worden met arbeidsomstandigheden maar de mensen die hier komen, komen toch voorname-lijk voor specifieke milieumaatregelen.'

En de kosten van een milieuvriendelijk ingericht kantoor? 'Een nieuw kantoor inrichten kost natuurlijk altijd veel geld. Waarom dan niet meteen een paar watercilinders voor het opvangen van regenwater voor het doorspoelen van het toilet. Of een kopieermachine die dubbelzijdig kopieert. Het zijn investeringen maar op de lange termijn leveren ze rendement op.'

Nieuwe

De grote schoonmaak

De Chemiewinkel heeft een vernieuwde en uitgebreide versie van het boek *De grote schoonmaak* uit 1988 uitgebracht. Het boek is bedoeld om inzicht te krijgen in schoonmaakmiddelen voor professioneel gebruik. Naast de aard en toxiciteit van deze middelen, worden nu ook de milieu-effecten besproken. De meest voorkomende reinigingsactiviteiten in de schoonmaak-sector worden besproken, zoals de reiniging van vaatwerk, de reiniging van keukens, desinfectie, interieur-reiniging, sanitairreiniging, vloerverzorging, tapijtreiniging en persoonlijke hygiëne. Per reinigingsactiviteit passeren verschillende produkten de revue, waarna ingegaan wordt op de samenstelling, de gezondheidsrisico's en de milieu-effecten. Bij elke produktgroep worden aanbevelingen gedaan over de vorm van het produkt (vloeibaar of vast, geconcentreerd of niet) en over een zo veilig en milieubewust mogelijk gebruik. Het laatste hoofdstuk bevat richtlijnen voor het opzetten van een milieuzorgsysteem voor schoonmaakmiddelen. Voor dit boek is samengewerkt met het Ministerie van VROM, de Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten, de Milieutelefoon van de Vereniging Milieudefensie, en daarnaast ook met de Industriebond FNV en de dienst Veiligheid en Milieu van de Vrije Universiteit. Het boek 'De grote schoonmaak: totaal vernieuwd' kost f 25 en is schriftelijk of telefonisch te bestellen bij het secretariaat van de Chemiewinkel van de Universiteit van Amsterdam, Postbus 20242, 1000 HE Amsterdam, tel. 020-5255607/6591, fax 020-5255615.

Werkboek arbozorg

Bij het Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden NIA is het eerste praktijkgeteste en branche-gerichte werkboek voor arbozorg verschenen. Het gaat om het Arbowerkboek Midden-en Kleinbedrijf voor de metaalbranche. Hiermee kan de MKB-ondernemer zelfstandig zijn arbozorg realiseren. Aanvullende begeleiding voor de invoering van arbozorg is mogelijk. Het boek is door het toepassen van branchegerichte modules ook geschikt te maken voor willekeurige andere branches. Het NIA heeft momenteel een aantal andere modules

in voorbereiding. Behalve door branchegerichtheid onderscheidt het werkboek zich nadrukkelijk van andere risico-inventarisatie- en evaluatie-instrumenten doordat het in de praktijk van het MKB is getest. Daardoor is het aangepast aan de specifieke wensen en mogelijkheden van dit soort bedrijven. Het boek is daarbij losbladig uitgevoerd, zodat het actueel kan blijven. Regelmatig zullen up-dates verschijnen.

Het werkboek biedt een compleet plan voor de verbetering van veiligheid, gezondheid en welzijn van medewerkers. Het algemenere deel bestaat uit een eenvoudig stappenplan. Op systematische wijze komen zaken aan de orde als de organisatie van de arbozorg, risico-inventarisatie en -evaluatie, het arbojaarplan, het arbojaarverslag de aanpak van ziekteverzuim en ongevallen.

Het tweede deel van het boek is de branchemodule. Voor de metaalbranche is hierin algemene informatie over de bedrijfstak te vinden (ziekteverzuimgegevens, WAO-toetreding enz.). Op deze manier kan de ondernemer zijn eigen bedrijf vergelijken met de rest van de bedrijfstak. Daarnaast zijn checklists opgenomen gericht op arbo-risico's, specifiek voor deze branche. Verder wordt ingegaan op risico's bij veel voorkomende productieprocessen, zoals smelten, gieten, kernmaken en gritstalen.

Het boek kost f 95 exclusief BTW en verzendkosten en is te bestellen bij het NIA, Afdeling Verkoop, tel. 020-54 98404/504/465, fax 020-6443102.

Voor meer informatie over workshops, bezoektijden en kosten: Natuur en Milieu Overijssel, Stationsweg 3, 8011CZ Zwolle, tel. 038-217166.